Några coleoptera från Jämtland.

Av

Axel Frisendahl.

Här nedan meddelas några fynd av sällsyntare skalbaggar från Ragunda socken i östra Jämtland på c:a 63° n. br. Bestämningen av staphyliniderna har godhetsfullt gjorts av D:r L. HAGLUND, Kalmar.

Trachypachys Zetterstedtii. GYLL. Av denna ytterst sällsynta insekt fann jag den 28 juli 1907 ett ex. vid Gerilåsågen. Den sprang med otrolig snabbhet på en vedkast av nysågad barrved och hade sånär undgått att bliva gripen. Mig veterligt är detta det tredje exemplaret, som hittills tagits i Sverige. ZETTERSTEDT tog ett ex. i Wittangi i Torne lappmark 1821, och dessförinnan hade prosten GRAPE funnit ett i Karesuando. (Se ZETTERSTEDT: Insecta lapponica.) I Norge äro tillsammans 4 ex. tillvaratagna i Maalselven och Saltdalen. (SPARRE-SCHNEIDER: Maalselvens insektfauna.) Vidare är den funnen på fyra lokaler i Finland samt vid Petrograd.

Microsaurus tenellus GRAV. = *polystigma* WANK. Ett ex. tillvarataget i Hammarstrand sommaren 1908. Förut känd från Sibirien, Lithauen, Finland och Norge.

Stenus ruralis ER. Några ex. från Skogen sommaren 1915. Ny för Sverige.

Lathrobium dilutum ER. I juli 1908 togs ett ex. av denna sällsynta skalbagge i »mjölet» i en gammal murken björkstock vid Hammarsågen. I juli 1915 återfann jag den i två ex. under barkbitar vid standen av Indalsälven. Ny för

svenska faunan. Är i de nordiska länderna förut tagen i ett ex. i Danmark, i Norge samt i Finland på 66° 25′ n. br.

Gymnusa variegata KIESW. Några ex. tagna från juni—augusti 1915 i övre delen av djupravinen norr om Hammarforsen samt vid kallkällbäcken vid Skogstorpet i Skogen. Förut i Sverige endast funnen i Dalarna.

Microglotta nidicola FAIRM. Tagen vid midsommartiden 1911 i flera ex. i och omkring ingångarna till strandsvalans bo, där den kröp tillsammans med sina släktingar *Microglotta pulla* GYLL. och *marginalis* GYLL., båda nya för Jämtland. Jag har ej sett *nidicola* anmärkt från Sverige förut,[1] medan den i Finland är tagen på flera lokaler ända till Lappmarken.

Phleodroma concolor KRAATZ. Ett ex. från sågen vid Hammaren i juni 1908. I Finland tagen till 68° n. br. Även funnen i Norge.

Brachyusa concolor ER. Djupravinen på norra sidan om Indalsälven vid Hammarforsen bildar vid mynningen ett litet delta, och här fann jag av denna för faunan nya art ett par ex. juli 1908. Juli 1915 återfann jag den i några ex. på samma lokal springande omkring i solskenet på den uppslammade jorden.

Tagen i Mellan-Europa och ryska Lappmarken.

Anotylus hamatus FAIRM. Av denna lilla millimeterlånga oxytelin tog jag juni och juli 1915 2 ♀♀ och 1 ♂ i pälsen på ett förtorkat lammkadaver. Känd från Mellan-Europa, Finland och Norge.

Mannerheimia divergens MÄKL. Av denna art tog jag okt. 1914 i Skogen två exemplar inkrupna i barkspringor på en gran. Från maj—okt. 1915 fann jag då och då några ex. genom att »sikta» mossan kring en nyhuggen björkstubbe i granskogen. Arten finnes beskriven av MÄKLIN i Sv. Vet. Ak. Handl. Band 18, N:r 4, 1881 efter exemplar från Sibirien. I REITTERS stora katalog över Europas skalbaggar finnes den upptagen under släktet *Phyllodrepoidea* och endast anmärkt för Sverige. D:r HAGLUND, som bestämt mina ex., har den

[1] Sedan detta insändts till tidskriften, har arten publicerats som funnen i Småland av hr ANTON JANSSON (Ent. Tidskrift 1915, sid. 206).

just från Jämtland tagen av SAHLBERG, men därom har jag ej sett något i litteraturen.

Omalium foraminosum MÄKL *v. lagopinum* J. SAHLB. Ett ex. från Hammaren 1908. Bestämd av D:r HAGLUND efter ex. i hans samling. Känd från Norge och Finland.

Anisotoma fracta SEIDL. Tagen i flera ex. vid Boback 1906—1907 under juli—aug. samt vid Hammaren juli 1908. På båda lokalerna förekom den inom ett mycket begränsat område.

Lado Jelskii WANK. Vid Geriläsägen togs i juli 1907 ett ex. flygande i barrskogsbrynet. Tillförne endast noterad från Lithauen och från tre lokaler i södra Finland.

Zorochrus dermestoides HERBST. Av denna lilla knäppare tog jag den 26 juni 1906 2 ex. vid Gerilåns utflöde i Indalsälven bland den uppslammade barken på stranden.

På dessa ex. äro täckvingarna helt svarta med undantag av en mycket svagt antydd skulderfläck, och böra de kanske hänföras till *a. humeropictus* BUYSS. (Se REITTER: Fauna germanica). Huvudformen *dermestoides* är enligt GRILL ej med säkerhet anförd från Sverige men väl från Norge och Finland.

Phryganophilus ruficollis FABR. Även denna stora och vackra skalbagge synes efter de fåtaliga uppgifterna vara en stor sällsynthet, som härmed tillföres vår fauna. Jag fann 1 ex. vid foten av Stadsberget, 2 1/2 mil från Hammaren, den 24 juni 1914. Den flög vid hetaste tiden på dagen i den unga granskogen. Dess värre fick jag ej tillfälle att närmare undersöka platsen, då möjligen flera ex. kunnat tillvaratagas. REITTER uppräknar i sin Fauna germanica i allt 29 ex. från de mellaneuropeiska bergstrakterna till Schlesien. I Finland är den enligt SAHLBERG tillvaratagen på fyra lokaler.
